

משרד החינוך
המינהל למדע ולטכנולוגיה

תוכנית לימודים

שם התכנית: ניהול חשבונות מתקדם

מקצוע: חשבונאות 717931

כיתה: י"ג

מעודכנת לשנה"ל תש"ף, 2019

26-9-2019

תוכן העניינים

3	התפיסה הרעיונית
4	מטרות כלליות ומטרות אופרטיביות
8	דרכי הוראה מומלצות
9	פירוט הפרקים וחלוקת השעות
10	פירוט נושאי הלימוד
20	מושגים מרכזיים
27	ביבליוגרפיה מומלצת

ניהול חשבונות מתקדם

התפיסה הרעיונית

נושאי הלימוד של תוכנית זו באים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם של התלמידים בתחום העבודה השוטפת של החשבונאי מחד גיסא, וללמדם את הפעילות החשבונאית התקופתית ואת הטיפול בפעולות ייחודיות מאידך גיסא.

התכנים מחייבים חשיבה אנליטית וביקורתית, תוך אינטגרציה בין תחומי דעת שונים, כמו כלכלה, מימון, תמחיר, דיני עסקים.

הבחנה בין דרכי הטיפול החשבונאי בסוגיות שונות תפתח אצל התלמידים הבנה מעמיקה של עקרונות, של נהלים ושל חוקים המצויים בבסיס של כל הפעילות החשבונאית, תוך הבניית ערכים ואתיקה מקצועית.

מטרות כלליות ומטרות אופרטיביות

בסיס לימודי הלומד:

מספר	מטרה כללית	מספר	מטרה אופרטיבית
1	יכיר תחומי החשבונאות והתפיסות שעל פיהן הם מתנהלים	1.1	יבדיל בין תפקידי חשבונאות פיננסית לבין תפקידי חשבונאות ניהולית
		1.2	ישתמש בעקרונות החשבונאיים המתאימים בטיפולו במגוון הפעולות החשבונאיות
		1.3	יסתמך על גילויי דעת ותקינה חשבונאית על תפקידי חשבונאות
2	ידע לטפל במגוון פעילויות בתחום הקבלנות	2.1	יכיר את מאפייני עבודה קבלנית, ויבחין בין סוגיהם.
		2.2	ישייך לפרויקט את ההוצאות וההכנסות המתייחסות אליו
		2.3	יחשב את שיעור ההשלמה אצל קבלן מבצע
		2.4	יחשב את תוצאות הפעילות אצל קבלן מבצע: רווח תקופתי / הפסד תקופתי.
		2.5	יערוך את הדוחות הכספיים והביאורים הנלווים אליהם
3	יכיר את הסוגיות הייחודיות בשותפות וידע לרשום אותן	3.1	יכיר את מהות השותפות, סוגי שותפויות והמאפיינים.
		3.2	יחשב את חלוקת הרווח/הפסד עם הסכם / בהיעדר הסכם.
		3.3	יסביר את המקרים שבהם משתנה הרכב ומבנה השותפות (צירוף, פרישה או פטירה של שותף)
		3.4	ירשום את הפעולות הדרושות במקרים שבהם משתנה הרכב השותפות

מספר	מטרה כללית	מספר	מטרה אופרטיבית
		3.5	יתאר את הטיפול החשבונאי בפירוק שותפות וירשום את הפעולות הדרושות לכך
4	יבין את הטיפול החשבונאי במשגור	4.1	יכיר את מהות עסקת המשגור ומאפייניה.
		4.2	ינהל את הרישומים המיוחדים שמנוהלים במשגור, בספרי שוגר ובספרי שגיר כאשר השוגר מנפיק חשבוניות מס
		4.3	יפרט את הרישומים המיוחדים שמנוהלים במשגור, בספרי שוגר ובספרי שגיר כאשר השגיר מנפיק חשבוניות מס
		4.4	יתאים את החשבונות התוצאתיים של המשגור לתקופת הדיווח ויצג אותם בדוחות הכספיים
		4.5	יצג את חשבונות המשגור בדוחות הכספיים
5	ידע מהו סניף עצמאי, וכיר את הטיפול החשבונאי הייחודי בסניפים ובמרכז	5.1	יפרט את המאפיינים של סניף עצמאי
		5.2	ינהל את הרישומים הייחודיים במרכז ויערוך דוחות כספיים
		5.3	ינהל את הרישומים הייחודיים בסניף עצמאי ויערוך דוחות כספיים
		5.4	יצג את הדוחות הכספיים המאוחדים
6	יכיר את הסוגיות הייחודיות של פעילות כלכלית בחברה ואת דרכי הטיפול החשבונאי בהן	6.1	ימנה את דיני החברות הרלוונטיים, יפרט את מסמכי הקמת החברה ואת מוסדותיה ויציינן את ההבדלים בין חברה לבין שותפות
		6.2	ימנה את סוגי החברות ויפרט את ההבדלים ביניהם
		6.3	יגדיר מניה, ויפרט את סוגי המניות המגוונים
		6.4	יסביר את הון המניות לסוגיו
		6.5	יפרט את תהליך הנפקת המניות לסוגיהן ויבצע חישובים רלוונטיים

מספר	מטרה כללית	מספר	מטרה אופרטיבית
		6.6	יסביר את תהליך חלוקת הדיווידנד באפשרויות השונות ויערוך חישובים רלוונטיים
		6.7	יסביר את סוגיית מס הכנסה בחברות
7	יכיר את תהליך ההשקעה בני"ע סחירים ואת הטיפול החשבונאי בהם	7.1	יתאים את ערכם של ניירות ערך סחירים ליום המאזן, ויבצע את הטיפול החשבונאי ברווח/הפסד הנובע מהם
		7.2	יתאר את ההשקעה בני"ע לזמן ארוך, ויצג את הנתונים הנובעים מהשקעות לזמן ארוך בדוחות כספיים
8	יבין את הצורך בשימוש בהתחייבויות תלויות והצגתן בדוחות הכספיים	8.1	יסביר מהן התחייבויות תלויות ויבצע את הטיפול החשבונאי בהן
		8.2	יתאר אירועים לאחר תאריך הדוחות הכספיים ויבצע את הטיפול החשבונאי בהם
		8.3	יסביר את המהות של יעודות, עתודות והפרשות בגין הטבות למועסקים, ירשום את הפעולות הדרושות ויצג בדוחות הכספיים יעודות, עתודות והפרשות
9	יכיר סוגיות חשבונאיות הנובעות מקנייה ומכירה בתשלומים	9.1	יפרט סוגיות חשבונאיות הנובעות מקנייה ומכירה בתשלומים
		9.2	ירשום ביומן קניות ומכירות בתשלומים
		9.3	יבצע את הטיפול החשבונאי בקניות ומכירות בתשלומים נושאי ריבית
10	יבין את משמעות החכירה לסוגיה ויכיר את הטיפול החשבונאי בה	10.1	יסביר את מהות החכירה לזמן ארוך
		10.2	יפרט את סוגי החכירה לזמן ארוך ויבצע את הטיפול החשבונאי בהם
11	יבין את מטרת השחזורים וידע לבצעם	11.1	יסביר את הצורך בעריכת שחזורים

מספר	מטרה כללית	מספר	מטרה אופרטיבית
		11.2	ישחזר את הרווח על-פי היתרות המאזניות
		11.3	ישחזר מתוך נתונים רלוונטיים את המידע החשבונאי הנדרש של חשבונות קניות ומכירות וישחזר הוצאות והכנסות מנתוני הכנסות מראש, הכנסות לקבל, הוצאות מראש והוצאות לשלם
		11.4	ישחזר מלאי על-פי אחוז הרווח הגולמי
		11.5	ישחזר מתוך נתונים רלוונטיים את המידע החשבונאי הנדרש של חשבונות קופה ובנק
		11.6	ישחזר דוחות כספיים על-פי נתונים רלוונטיים
12	ידע לערוך דוח תזרים מזומנים	12.1	יפרט את עיקרי גילוי דעת 51 של לשכת רואי חשבון
		12.2	יכין דוח תזרים מזומנים בשיטה העקיפה (מפעילות שוטפת, מימון והשקעה)
		12.3	יכיר את נספח א' - התאמות הדרושות להצגת מזומנים מפעילות שוטפת
13	יבחין בין הדיווח על בסיס מזומן לבין הדיווח על בסיס מצטבר	13.1	יסביר את מהות הדיווח על בסיס מזומן ואת מהות הדיווח על בסיס מצטבר
		13.2	יבצע רישום בשיטה החד-צדית ורישום בשיטה הכפולה
		13.3	יבצע מעבר מבסיס מזומנים לבסיס צבירה ולהפך
14	ידע להשתמש בחישובים עסקיים לבדיקת כדאיות הלוואות והשקעות	14.1	יפרט את מקורות המימון של עסק
		14.2	ימנה את הגורמים המשפיעים על מחיר הכסף וחישובו ויבחין בין סוגי הריבית המגוונים
		14.3	יסביר מהו מקדם ערך נוכחי ויבצע חישובים של ערך נוכחי נקי (עני"נ)

מספר	מטרה כללית	מספר	מטרה אופרטיבית
		14.4	יפרט את האפשרויות להחזרי הלוואות, יבצע את החישובים על-פי כל אחת מהן ויבחר בסוג הלוואה על-פי שיקולים מקצועיים
		14.5	יפרט את סוגי ההשקעות ויסביר את הקריטריונים להערכת ההשקעה ובחירתה
15	יכיר את היחסים הפיננסיים ככלים לניתוח הדוחות הכספיים	15.1	יסביר את יחסי הנזילות ויחשב אותם
		15.2	יסביר את יחסי מבנה ההון ויחשב אותם
		15.3	יסביר את יחסי הרווחיות ויחשב אותם
		15.4	יסביר את יחסי היעילות התפעולית ויחשב אותם

דרכי הוראה מומלצות

נוסף על הסברים פרונטליים, תרגול ועבודה עצמית של התלמידים, אפשר לגוון את דרכי ההוראה על-פי ההמלצות האלה:

1. הזמנת מרצים אורחים, כמו חברי דירקטוריון, רואי חשבון, עו"ד;
2. סיורים מקצועיים בבורסה לניירות ערך, בנק ישראל;
3. הצגת דוגמאות של דוחות כספיים של חברות ציבוריות מגוונות במשק.

פירוט הפרקים וחלוקת השעות

שעות	פרקי הלימוד
6	1 התפיסה החשבונאית
25	2 קבלנים
50	3 שותפויות
25	4 משגור
25	5 מרכז וסניפים
50	6 חברות
20	7 השקעות בניירות ערך
15	8 התחייבויות תלויות, יעודות, עתודות והפרשות
15	9 קניות ומכירות בתשלומים
25	10 חכירה
30	11 שחזור חשבונות
25	12 תזרים מזומנים
30	13 בסיסי דיווח
30	14 יסודות המימון
25	15 ניתוח דוחות כספיים
5	16 מאפייני פירוק שותפות לשיעורין
10	17 השקעת קבע באג"ח
5	18 תזרים מזומנים בגישה הישירה
416	סה"כ

מספר שעות	פירוט נושאי הלימוד	
6	1	התפיסה החשבונאית
	1.1	חשבונאות פיננסית וניהולית
	1.2	הנחות יסוד, עקרונות חשבונאיים מקובלים ואילוצים חשבונאיים מקובלים
	1.2.1	העלות ההיסטורית
	1.2.2	עיתוי ההכרה בהכנסות ובהוצאות
	1.2.3	עקרון ההקבלה
	1.2.4	עקרון העקביות
	1.2.5	שמרנות/זהירות
	1.2.6	הגילוי הנאות
	1.2.7	המהותיות
	1.2.8	הישות הנפרדת
	1.2.9	העסק החי
	1.2.10	תקופה חשבונאית
	1.3	התקינה החשבונאית
	1.3.1	גילויי דעת של לשכת רואי חשבון
	1.3.2	התקינה החשבונאית בישראל
	1.3.3	התקינה הבין-לאומית
25	2	קבלנים
	2.1	עבודה על-פי חוזה ביצוע (תקן 4 ותקן 25)
	2.2	מרכיבי ההכנסה של הפרויקט
	2.2.1	הסכום הבסיסי של ההכנסות, כמוסכם בחוזה
	2.2.2	שינויים ותוספות לחוזה
	2.2.3	קבלת שיפוי מן הלקוח בשל עיכובים שנגרמו על ידו או בשל ביטול הזמנה
	2.2.4	קנסות והחזרים על-פי חוזה

	מרכיבי העלות		2.3
	העלויות הישירות המזוהות עם הפרויקט		2.3.1
	חומרים ושכר עבודה	2.3.1.1	
	עבודת קבלני משנה	2.3.1.2	
	פחת והוצאות הפעלה של ציוד ששימש לעבודה	2.3.1.3	
	ביטוח	2.3.1.4	
	שכר יועצים מקצועיים	2.3.1.5	
	העלויות העקיפות המיוחסות לפרויקט		2.3.2
	עלויות ניהול העבודה	2.3.2.1	
	עלויות תכנון וסיוע טכני	2.3.2.2	
	עלויות ניהול המלאי והרכש	2.3.2.3	
	קביעת שיעור ההשלמה		2.4
	על-פי בסיס עלויות	2.4.1	
	על-פי בסיס הנדסי	2.4.2	
	קביעת רווחים		2.5
	הכרה בהפסדים		2.6
	הפסד תקופתי	2.6.1	
	הפסד מוחלט	2.6.2	
	עריכת דוחות כספיים		2.7
	עריכת דוח רווח והפסד	2.7.1	
	עריכת מאזן	2.7.2	
	ביאורים לדוחות הכספיים	2.7.3	
	שיטת ההכרה בהכנסות	2.5.3.1	
	הדרך שבה נקבע שיעור ההשלמה	2.5.3.2	
	ההיקף הכספי של חוזים שנחתמו בתקופת הדיווח	2.5.3.3	
	יתרת ההיקף הכספי של חוזים הקיימים אשר טרם הוכרו כהכנסה	2.5.3.4	

50	שותפות		3
	מהות השותפות: הגדרתה בפקודת השותפויות, תהליך ייסוד השותפות, הסכם השותפות, הסעיפים העיקריים בפקודת השותפויות המתייחסים לאחריות השותפים ולחלוקת הרווחים/הפסדים בהיעדר הסכם, סוגי שותפים ושותפויות – שותף כללי, שותפות כללית, שותף מוגבל ושותפות מוגבלת		3.1
	חישוב ורישום של חלוקת הרווחים / הפסדים בשותפות		3.2
	שימוש בחשבונות חו"ז השותף וחלוקת רווחים (חל"ר) להתחשבות כלכלית בין השותפות לבין השותפים עצמם.	3.2.1	
	חלוקת הרווח / הפסד על-פי פקודת השותפויות בהיעדר הסכם ורישום	3.2.2	
	חלוקת רווחים/הפסדים על-פי יחס ההון – כל השותפים השקיעו נכסים מוחשיים.	3.2.2.1	
	חלוקת רווחים/הפסדים – חלק מהשותפים לא השקיעו בשותפות או השקיעו בנכס שאי אפשר לקבוע את ערכו הכספי.	3.2.2.2	
	חלוקת הרווחים/הפסדים על-פי תנאי ההסכם בין השותפים ורישום	3.2.3	
	הבטחת רווח מזערי לשותף	3.2.3.1	
	משכורת לשותף, מענק לשותף	3.2.3.2	
	ריבית על השקעות השותפים	3.2.3.3	
	ריבית על הלוואות ששותף נתן לשותפות	3.2.3.4	
	ריבית על משיכות פרטיות ועל הלוואות ששותף קיבל מהשותפות	3.2.3.5	
	חישוב הרווח וחלוקתו על-פי תנאי ההסכם	3.2.3.6	
	עריכת דוח חלוקת רווחים		3.3
	הצגת הסעיף "הון עצמי (הון בעלים)" במאזן השותפות		3.4
	שינויים במבנה השותפות – הערכה מחדש		3.5
	מיזוג שותפויות		3.6
	שיערוך נכסים (לפני מיזוג/צירוף/פרישה)	3.6.1	
	יחס חלוקת רווחים בשותפות הממוזגת	3.6.2	
	מאזן מאוחד של השותפות הממוזגת	3.6.3	
	שינויים בהרכב השותפות – צירוף שותף חדש		3.7
	תשלום מחוץ לשותפות (לשותפים הקיימים)	3.7.1	
	רכישת חלקו של שותף או שותפים קיימים	3.8.2	

	תשלום לשותפות		3.8
	גישת התאמת ההון (לשותפים הקיימים/לשותף המצטרף)		3.8.1
	תשלום גבוה מסכום ההון	3.8.1.1	
	תשלום נמוך מסכום ההון	3.8.1.2	
	גישת המוניטין (לשותפים הקיימים / לשותף המצטרף)		3.8.2
	תשלום גבוה מסכום ההון (מוניטין חיובי)	3.8.2.1	
	תשלום נמוך מסכום ההון (מוניטין שלילי)	3.9.2.2	
	תשלום שמשלם שותף לשותפות בשווי המאזני		3.8.3
	שינוי בהרכב השותפות – פרישת שותף		3.9
	גישת התאמת ההון		3.9.1
	תשלום גבוה מסכום ההון	3.9.1.1	
	תשלום נמוך מסכום ההון	3.9.1.2	
	גישת המוניטין (לשותפים הנשארים/ לשותף הפרוש)		3.9.2
	תשלום גבוה מסכום ההון (מוניטין חיובי)	3.9.2.1	
	תשלום נמוך מסכום ההון (מוניטין שלילי)	3.9.2.2	
	פרישת שותף בשווי מאזני		3.9.3
	פירוק שותפות		3.10
	סיבות לפירוק השותפות	3.10.1	
	סדר חלוקת מזומנים בפירוק	3.10.2	
	חשבון מימוש	3.10.3	
	חלוקת רווחים / הפסדים של המימוש לשותפים	3.10.4	
	פשיטת רגל של שותף במהלך פירוק שותפות	3.10.5	

25	עסקאות במשגור (קונסיגנציה)		4
	מהות עסקת משגור ומאפייניה		4.1
	הסכם המשגור ומרכיביו		4.2
	הניהול החשבונאי של המשגור		4.3
	רישום בספרי השוגר והשגיר – <u>השוגר</u> מנפיק חשבוניות מכירה	4.3.1	
	החשבונות הייחודיים של המשגור בספרי השוגר ובספרי השגיר	4.3.1.1	
	פעולות המשגור ורישומן	4.3.1.2	
	רישום בספרי השוגר והשגיר – חשבוניות המכירה הן של <u>השגיר</u>	4.3.2	
	החשבונות הייחודיים של המשגור בספרי השוגר ובספרי השגיר	4.3.2.1	
	פעולות המשגור ורישומן	4.3.2.2	
	עסקת משגור הנמשכת מעבר לתאריך המאזן בהתייחס לשיטה שבה <u>השגיר</u> מוציא חשבונית בעת המכירה ולשיטה שבה <u>השוגר</u> מוציא את חשבונית המס		4.4
	חישוב ערך המלאי במשגור	4.4.1	
	חישוב ההוצאות מראש במשגור	4.4.2	
	רישום המלאי וההוצאות מראש במשגור	4.4.3	
	רישום הרווח או ההפסד במשגור	4.4.4	
	הצגת חשבונות המשגור בדוחות הכספיים		4.5
25	מרכז וסניפים		5
	סניף עצמאי מבוא והגדרות		5.1
	רישומים בספרי המרכז - סניף עצמאי		5.2
	העברת סחורה לסניף במחירי עלות והחזרתה למרכז	5.2.1	
	הוצאות הסניף המשולמות על ידי המרכז	5.2.2	
	ניהול הנכסים הקבועים של הסניף	5.2.3	
	רישום וטיפול במע"מ של הסניף	5.2.4	
	רישום רווח / הפסד של הסניף	5.2.5	
	רישומי הסניף העצמאי		5.3
	קבלת סחורה מן המרכז	5.3.1	
	רישום הוצאות הסניף ששולמו על ידי המרכז	5.3.2	
	רישום הכנסות והוצאות הסניף	5.3.3	
	החזרת סחורה למרכז	5.3.4	
	העברת סחורות בין הסניפים	5.3.5	

	סגירת חשבונות המע"מ והעברתם למרכז	5.3.6	
	התאמות סוף שנה (פחת, התאמת חשבונות תוצאתיים, מלאי וכדומה)	5.3.7	
	הדוחות הכספיים של הסניף	5.3.8	
	איחוד דוחות של המרכז והסניפים		5.4
	ביטול חשבונות הקשר שבין המרכז לסניפים	5.4.1	
	הצגת הדוחות הכספיים המאוחדים	5.4.2	
50	חברות		6
	מבוא והקדמה		6.1
	מבוא לדיני חברות	6.1.1	
	הקמת חברה, מסמכי ייסודה ומוסדותיה	6.1.3	
	סוגי חברות		6.2
	חברה פרטית	6.2.1	
	חברה ציבורית	6.2.2	
	חברה ממשלתית	6.2.3	
	מניות		6.3
	סוגי מניות	6.3.1	
	מניות רגילות	6.3.1.1	
	מניות בכורה	6.3.1.2	
	מניות יסוד	6.3.1.3	
	מניות הנהלה	6.3.1.4	
	מניות נדחות	6.3.1.5	
	סוגי הון מניות		6.4
	הון מניות רשום	6.4.1	
	הון מניות נפרע	6.4.2	
	הון מניות מונפק	6.4.3	
	הנפקת מניות בחברה תמורת מזומן, שירותים ונכסים ורישומה		6.5
	הנפקת מניות בערך נקוב	6.5.1	
	הנפקת מניות בפרמיה	6.5.2	

	הנפקת מניות בשלבים (בקשות, הקצאות ודרישות תשלום) שכובדו במלואן	6.5.3	
6.6	חלוקת רווחים בחברה ורישומה		
	חלוקת דיווידנד למחזיקי מניות בכורה	6.6.1	
	חלוקת דיווידנד לבעלי מניות רגילות	6.6.2	
	הנפקת מניות הטבה – דיווידנד שלא במזומן	6.6.3	
6.7	סוגי קרנות הון ומהותם		
6.8	דוח על השינויים בהון העצמי		
6.9	מס הכנסה בחברות ורישומן		
	תשלום מקדמות למס הכנסה	6.9.1	
	ניכוי מס במקור על ידי הלקוחות	6.9.2	
	חישוב ההפרשה למס של החברה	6.9.3	
7	השקעות בניירות ערך		
20			
7.1	השקעות בניירות ערך לזמן קצר ורישומן		
	השקעה שוטפת במניות	7.1.1	
	השקעה שוטפת באג"ח	7.1.2	
	התאמת ערכם של ניירות ערך סחירים ליום המאזן ורישומם	7.1.3	
	טיפול חשבונאי ברווח/הפסד הנובע מניירות ערך סחירים	7.1.4	
7.2	השקעה בניירות ערך לזמן ארוך ורישומה		
	השקעת קבע במניות	7.2.1	
	הצגה של נתונים הנובעים מהשקעות לזמן ארוך בדוחות הכספיים	7.2.2	
8	התחייבויות תלויות, יעודות, עתודות והפרשות		
15			
8.1	התחייבויות תלויות והטיפול החשבונאי בהן		
8.2	אירועים לאחר תאריך הדוחות הכספיים והטיפול החשבונאי בהם		
8.3	מהות יעודות, עתודות והפרשות בגין הטבות למועסקים		
	הרישום החשבונאי של הפרשות לחופשה, פיצויי פיטורין, פיצויי פרישה ופנסיה והפקדות ביעודה	8.3.1	
	הצגת יעודות עתודות והפרשות בדוחות הכספיים	8.3.2	

15	קניות ומכירות בתשלומים		9
	סוגיות חשבונאיות הנובעות מקנייה ומכירה בתשלומים		9.1
	הרישום החשבונאי של קניות ומכירות בתשלומים		9.2
	הטיפול החשבונאי בקניות ומכירות בתשלומים נושאי ריבית		9.3
	הטיפול החשבונאי במצבים של הפסקת תשלומים והחזרת סחורה		9.4
	הצגת קניות ומכירות בתשלומים בדוחות כספיים		9.5
25	חכירה		10
	מהות החכירה לזמן ארוך		10.1
	סוגי החכירה לזמן ארוך והטיפול החשבונאי בהם		10.2
	חכירה תפעולית		10.2.1
	מהות החכירה התפעולית	10.2.1.1	
	הרישום החשבונאי	10.2.1.2	
	הצגת חכירה תפעולית בדוחות הכספיים	10.2.1.3	
	חכירה מימונית		10.2.2
	מהות החכירה המימונית	10.2.2.1	
	תנאים לרישום חכירה מימונית על ידי החוכר ועל ידי המחכיר	10.2.2.2	
	הרישום החשבונאי	10.2.2.3	
	הצגת חכירה מימונית בדוחות הכספיים	10.2.2.4	
30	שיחזור חשבונות		11
	מבוא והצגת הנושא		11.1
	שחזור יתרת רווח השנה על-פי היתרות המאזניות		11.2
	שחזור נתונים תוצאתיים		11.3
	שחזור המידע החשבונאי של חשבונות קניות ומכירות מתוך חשבונות הלקוחות והספקים	11.3.1	
	שחזור המידע החשבונאי של חשבונות הוצאות והכנסות מנתוני הכנסות מראש, הכנסות לקבל, הוצאות מראש והוצאות לשלם	11.3.2	
	שחזור מלאי על-פי אחוז הרווח הגולמי		11.4
	שחזור המידע החשבונאי של חשבונות קופה ובנק מנתונים רלוונטיים		11.5
	שחזור דוחות כספיים על-פי נתוני פתיחה ונתונים נוספים		11.6

25	תזרים מזומנים		12
	מבוא והגדרות (גילוי דעת 51 של לשכת רואי חשבון)		12.1
	הצגת דוח תזרים מזומנים בגישה העקיפה		12.2
	דוח תזרים מזומנים (מפעילות שוטפת, השקעה ומימון)	12.2.1	
	נספח א' – התאמות הדרושות להצגת מזומנים מפעילות שוטפת	12.2.2	
30	בסיסי דיווח		13
	מבוא והגדרות לשיטות המדידה		13.1
	בסיס מזומן	13.1.1	
	בסיס מצטבר	13.1.2	
	שיטות רישום		13.2
	רישום בשיטה החד-צדית	13.2.1	
	רישום בשיטה הכפולה	13.2.2	
	מעבר בין בסיסי הרישום והדיווח		13.3
	מעבר מבסיס מזומן לבסיס מצטבר (ללא יתרות פתיחה)	13.3.1	
	יצירת נתונים מאזניים של חייבים וזכאים	13.3.1.1	
	הכנת מאזן בוחן יתרות פתיחה לתחילת התקופה	13.3.1.2	
	העברת הנתונים ממאזן בוחן לחשבון רווח על בסיס מצטבר	13.3.1.3	
	מעבר מבסיס מזומן לבסיס מצטבר (קיימות יתרות פתיחה)	13.3.2	
	הכנת גיליון עבודה לקביעת הפרשים של היתרות המאזניות	13.3.2.1	
	העברת הנתונים מגיליון העבודה לחשבון רווח על בסיס מצטבר	13.3.2.2	
	מעבר מבסיס מצטבר לבסיס מזומן	13.3.3	
	הכנת גיליון עבודה לקביעת הפרשים של היתרות הרלוונטיות	13.3.3.1	
	העברת הנתונים מגיליון העבודה לחשבון רווח והפסד	13.3.3.2	

30	יסודות המימון			14
	מקורות המימון בארגון			14.1
	הון עצמי	14.1.1		
	הון זר : הלוואות בנקאיות, משיכת יתר (חח"ד), הלוואות מגורמי חוץ, הנפקת אג"ח, הנפקת ניירות ערך המירים, הלוואות ומענקים מהממשלה	14.1.2		
	הגורמים המשפיעים על מחיר הכסף וחישובו			14.2
	הריבית הנקובה (הנומינלית)	14.2.1		
	חישובי הריבית הריאלית	14.2.2		
	הצמדה : למדד ולמט"ח	14.2.3		
	ריבית אפקטיבית	14.2.4		
	ערך הכסף על-פי עיתוי קבלתו			14.3
	מקדם ערך נוכחי - רגיל וסידרתי	14.3.1		
	חישובי ערך נוכחי נקי (ענ"נ - NPV)	14.3.2		
	מקדם ערך עתידי וחישובו	14.3.3		
	אפשרויות להחזרי הלוואות וחישובן			14.4
	הלוואות המוחזרות בתשלום אחד	14.4.1		
	הלוואות שבהן הריבית מנוכית מראש	14.4.2		
	הלוואות המוחזרות בכמה תשלומים	14.4.3		
	הלוואה לפי החזר קרן קבוע (לוח סילוקין "רגיל")	14.4.4		
	הלוואה לפי סכום החזר קבוע (לוח סילוקין "שפיצר")	14.4.5		
	שיקולים לבחירת הלוואה	14.4.6		
	השקעות והערכת כדאיותן			14.5
	סוגי השקעות : השקעות פיננסיות, השקעות בנכסים	14.5.1		
	קריטריונים להערכת ההשקעה	14.5.2		
	תקופת החזר	14.5.2.1		
	ערך נוכחי נקי (ענ"נ - NPV)	14.5.2.2		
	מדד הרווחיות	14.5.2.3		

	שיעור תשואה פנימי (שת"פ)	14.5.2.4	
	בחירה בין חלופות שונות להשקעה	14.5.3	
25	ניתוח דוחות כספיים		15
	יחסי נזילות		15.1
	יחס שוטף	15.1.1	
	יחס מהיר	15.1.2	
	הון חוזר	15.1.3	
	יחס רמת נזילות מידית	15.1.4	
	יחסי מבנה ההון		15.2
	יחס הון עצמי לסה"כ מאזן	15.2.1	
	יחס הון זר לסה"כ מאזן	15.2.2	
	יחס הון זר להון עצמי (מנוף פיננסי)	15.2.3	
	יחסי רווחיות		15.3
	שיעור הרווח הגולמי (מן המכירות)	15.3.1	
	שיעור הרווח התפעולי (מן המכירות)	15.3.2	
	שיעור הרווח הנקי (מן המכירות)	15.3.3	
	שיעור הרווח הנקי מההון העצמי (שיעור התשואה על ההון)	15.3.4	
	שיעור הרווח התפעולי מן הנכסים (שיעור התשואה על הנכסים)	15.3.5	
	יחסי יעילות תפעולית		15.4
	מחזור החיובים	15.4.1	
	ימי חיובים	15.4.2	
	מחזור זכאים	15.4.3	
	ימי זכאים	15.4.4	
	ימי המלאי	15.4.5	
	מחזור המלאי	15.4.6	
396	סה"כ לתוכנית		
20	נושאי לימוד מומלצים להעשרה		
5	מאפייני פירוק שותפות לשיעורין		16

10	השקעת קבע באג"ח		17
	הרישום החשבונאי הנובע מהפעילות באג"ח כהשקעת קבע	17.1	
	הצגה של הנתונים בדוחות כספיים	17.2	
5	תזרים מזומנים בגישה הישירה		18
	ניתוח תקבולים מלקוחות ותשלומי הוצאות	18.1	
	הכנת גיליון עבודה לניתוח תקבולים ותשלומים מפעילות שוטפת, מפעילות מימון ומפעילות השקעה.	18.2	
	ריכוז נתונים והכנת דוח תזרים מזומנים בגישה הישירה	18.3	

מושגים מרכזיים

פירוש/ הסבר	המושג	
<p>התכנסות בעלי מניות לצורך דיון וקבלת החלטות.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● אספה כללית – מתכנסת לפחות פעם בשנה, אך לא יאוחר מתום 15 חודשים לאחר האספה האחרונה. הנושאים שבהם דנים: שינויים בתקנון, הפעלת סמכויות הדירקטוריון, מינוי רו"ח, מינוי דירקטורים חיצוניים, הגדלה והפחתה של הון מניות רשום ומיזוג חברות. ● אספה מיוחדת – מתכנסת לצורך טיפול בנושאים מיוחדים. 		<p>1. אספות בחברה</p>
<p>שיטת מדידה של הרווח ולפיה נזקפות לרווח רק ההוצאות וההכנסות שבוצעו במזומנים בתקופת המדידה</p>	Cash Basis	<p>2. בסיס מזומנים</p>
<p>שיטת מדידה של הרווח, לפיה נזקפות לרווח רק ההכנסות וההוצאות השייכות לתקופת המדידה</p>	Accrual basis	<p>3. בסיס מצטבר</p>
<p>הנפקת מניות ומכירתן לציבור</p>	Floatation	<p>4. גיוס הון מהציבור</p>
<p>מערכת דיווחים, המציגה במבנה מוגדר את תוצאות הפעילות הכלכלית של תקופה חשבונאית ואת המצב הכלכלי של העסק בתאריך מוגדר</p> <p>מאזן: דוח כספי (חשבונאי) המציג את המצב הכלכלי של העסק - הנכסים כנגד מקורות מימון - ההתחייבויות והון הבעלים, בתאריך מוגדר ובמבנה מוגדר</p> <p>דוח רווח והפסד: דיווח כספי (חשבונאי) המציג במבנה מוגדר את תוצאות הפעילות הכלכלית בתקופת מדידה מוגדרת (תקופה חשבונאית)</p> <p>דוח על תזרים המזומנים: דוח כספי המציג את המקורות לנכסים שהתקבלו על ידי החברה והשימוש שנעשה בהם</p>	<p>Financial statements</p> <p>Balance sheet</p> <p>Income statement</p> <p>Cash flow statement</p>	<p>5. דוחות כספיים</p>
<p>חבר מנהלים, שתפקידם קביעת מדיניות החברה, הנחית ההנהלה ופיקוח על ביצוע המדיניות.</p>	Board of Directors	<p>6. דירקטוריון</p>
<p>מחויבות אפשרית הנובעת מאירועי העבר, שקיומה יתברר אם יתרחשו או לא יתרחשו אירועים עתידיים בלתי ודאיים שבחלקם אינם בשליטת הישות</p> <p>יעודה: הסכום שהופקד בפועל ומיועד לפיצוי עובדים בעת פיטורם</p> <p>עתודה: התחייבות הקשורה ליחסי עובד מעביד (פיצויי פיטורין)</p> <p>הפרשה: התחייבות שעיתוי פירעונה או סכומה אינו ודאי</p>	contingent liability	<p>7. התחייבות תלויה</p>

פירוש/ הסבר	המושג	
<p>העברת נכס לגורם אחר או לנכס אחר על מנת לייצר תועלת כלכלית.</p> <p>קריטריונים לבדיקת כדאיות ההשקעות:</p> <p>ערך נוכחי (ערך מהווך): הערך בהווה של סכומי כסף או זרמי תשלומים שאמורים להתקבל במועד כלשהו בעתיד על-פי תנאי ההשקעה. חישוב הערך הנוכחי מתבסס על היוון התקבולים העתידיים.</p> <p>מקדם ערך נוכחי אומדן שווי נוכחי של יחידת כסף שנקבל או שנשלם בנקודת זמן מסוימת בעתיד.</p> <p>ערך נוכחי נקי (ראשי תיבות: ענ"נ; באנגלית: Net Present Value או NPV) - קריטריון לבדיקת כדאיות השקעה המתבסס על ניכיון ערך ההשקעה בהווה מסך כל הערך הנוכחי של תקבולי אותה ההשקעה. במילים אחרות, כמה שווה היום סך הסכומים שיתקבלו בעתיד כאשר מהווים את הסכומים לפי הריבית העתידית של כל תקופה מנוכה מהם ערך ההשקעה בהווה.</p> <p>ערך עתידי (באנגלית: Future Value או FV) הוא הערך שאליו יגיע בעתיד סכום כסף המופקד בהווה בפקדון נושא ריבית. הערך העתידי גבוה מן הערך בהווה בשיעור הריבית המצטברת במשך אותה תקופה.</p> <p>מקדם ערך עתידי: אומדן שווי יחידת כסף המושקעת היום בנקודת זמן בעתיד</p>	Investments	.8 השקעות
<p>חברה – תאגיד שהוקם בהתאם לחוק במטרה לבצע פעולות עסקיות מוגדרות. הבעלות מצויה בידי בעלי המניות.</p> <p>חברה פרטית – חברה שאיננה ציבורית.</p> <p>חברה ציבורית – חברה המגייסת חלק מהונה על ידי הנפקת מניות לציבור הרחב.</p> <p>הנפקת ניירות ערך: ניירות בעלי ערך כספי שחברה מציעה לציבור על מנת לגייס הון</p> <p>הון מניות: ההון שחברה גייסה באמצעות מכירת מניות.</p> <p>הון מניות רשום: סכום ההון שנרשם בתזכיר החברה המוגש לרשם החברות</p> <p>הון מניות מונפק: החלק מן ההון הרשום שהונפק</p> <p>ההון הנפרע: חלק ההון המונפק ששולם על ידי הרוכשים</p>	Limited company (Ltd) Private company Public company	.9 חברה בע"מ

פירוש/ הסבר	המושג		
סוג של שכירות של נכס לזמן ארוך שהמחכיר מקנה זכויות קנייניות לחוכר תמורת תשלומים המוסכמים ביניהם. דוגמה: חכירת מקרקעין או כלי רכב (ליסינג) חכירה מימונית (הונית): העברת בעלות על נכס לשימוש בתקופה מוגדרת שניתנת כהלוואה המוחזרת בתשלומים חודשיים מוסכמים. ההוצאות השוטפות של תחזוקת הנכס חלות על החוכר חכירה תפעולית - תשלום למחכיר תמורת שימוש בנכס ולא בעבור רכישת זכויות קניין עליו. החוכר אינו בעל הנכס. ההוצאות השוטפות של תחזוקת הנכס חלות על המחכיר	Leasing Finance lease Operational lease	חכירה	10
מקצוע העוסק באיסוף ועיבוד נתונים כלכליים לשם ייצור מידע וכלים ניהוליים התומכים בקבלת החלטות של מדיניות הארגון (מימון, תמחור, תקצוב)	Managerial accounting	חשבונאות ניהולית	11
מקצוע העוסק באיסוף ועיבוד מידע כספי אודות הפעילות הכלכלית של הארגון לשם יצירת דיווחים אודות תוצאות הפעילות והמצב הכלכלי של הארגון	Financial accounting	חשבונאות פיננסית	12
יחסי נזילות - יחסים כספיים המעידים על יכולתו של העסק לפרוע את חובותיו בזמן הקצר. יחסי רווחיות - היחסים הכספיים המודדים את יחס הרווח מן המכירות. יחסי יעילות תפעולית - יחסים המודדים את יעילות ביצוע החלטות החברה ביחס למלאי, לאשראי לקוחות ולאשראי מספקים. יחסי תזרים מזומנים - יחס של תזרים המזומנים מפעילות שוטפת למכירות/נכסים.	Financial ratios	יחסים פיננסיים	13
טבלה המציגה את שלבי החזר של הלוואה הנפרעת בתשלומים, בהתאם להסכם ההלוואה. סוגי לוחות סילוקין לוח סילוקין שפיצר: טבלה המציגה את הפירעון מחושב מראש כך שהחזר התקופתי יהיה בסכום אחיד לאורך כל תקופת החזר לוח סילוקין בהחזר קבוע על חשבון הקרן: טבלה המציגה את החזרי ההלוואה שבה מוחזר בכל פעם חלק קבוע מן הקרן ואת מלוא הריבית התקופתית.	Amortization schedule	לוח סילוקין	14
מס המוטל על ידי המדינה על רווחי החברות שלהן יש ישות משפטית נפרדת מבעליהן.	Corporate Taxation	מיסוי חברות	15
שיטת מכירה באמצעות סוכן, המקבל לרשותו ללא תמורה סחורה למכירה תמורת עמלה.	Consignment	משגור	16

פירוש/ הסבר	המושג	
<p>חובה החלה על משלם לנכות מס הכנסה מתשלום למוטב ולהעביר לרשויות המס את הסכום שנוכה</p>	Withholding tax	17 ניכוי מס במקור
<p>שם כולל לתעודות המקנות לבעליהן זכות לקבלת כספים או נכסים אחרים מן החברה או מן הארגון שהנפיק אותן. תעודת אלו נסחרות בדרך כלל בבורסה.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● איגרת חוב (אג"ח) – תעודה הנמסרת על ידי לווה למלווה, בדרך כלל חברה עסקית, חברה ציבורית או רשות ממשלתית ומעידה על חוב כלפי המחזיק בה. בתעודה מפורטים תנאי ההלוואה: סכום החוב, מועדי הפדיון ותשלומי ריבית. ● ריבית על אג"ח – תשלום הניתן למחזיקי האג"ח, מתקבל בדרך כלל בשיעור שנתי קבוע לפי הערך הנקוב על האג"ח. * פדיון אג"ח – פירעון החוב לבעלי האג"ח ● מניה - נייר ערך שמנפיקה חברה על מנת לגייס הון. המניה מקנה למחזיק בה בעלות בחברה בחלק היחסי של ההשקעה וזכויות כפי שנקבעו בתקנות. <ul style="list-style-type: none"> מניה רגילה: מניה שמקנה זכויות ביחס להשקעה מניית בכורה: מקנה למחזיקים בה זכות לקבל ראשונים את חלקם ברווחים, ובכורה בחלוקת נכסי החברה בעת פירוקה מניית יסוד: מניה מיוחדת המונפקת למייסדי החברה ומקנה להם יתרון בהצבעה. מניית הנהלה: מקנה זכות למחזיק בה זכות להשתתף בקבלת החלטות בחברה ללא השתתפות בחלוקת רווחים וללא בעלות בחברה מניה נדחית: מקנה זכות השתתפות בחלוקת הרווחים רק לאחר שכל שאר בעלי המניות קיבלו את חלקם מניית הטבה: מניה שהחברה מנפיקה ומוסרת לבעלי המניות הקיימים במקום חלוקת רווח במזומן ערך נקוב: הערך הכספי הנקוב על גבי נייר ערך דיווידנד: הרווח המחולק במזומן לבעלי המניות הנפקה בפרמיה: הנפקת ניירות ערך במחיר העולה על ערכן הנקוב הנפקה בניכיון: הנפקת ניירות ערך במחיר הנמוך מערכן הנקוב 	<p>Securities</p> <p>Bond</p> <p>Share</p>	18 ניירות ערך

	המושג	פירוש/ הסבר
19	סניף	<p>סניף עצמאי : סניף שפועל על-פי מדיניות המרכז ומנהל מערכת הנהלת חשבונות עצמאית עד להכנת הדוחות הכספיים שאותם הוא מעביר למרכז, שם הם משולבים בספריו.</p> <p>סניף שאינו עצמאי : כל פעילות הסניף נרשמת בספרי המרכז בחשבון תוצאתי מיוחד</p>
20	עבודה בקבלנות	<p>עבודה על-פי חוזה ביצוע - עבודה שמבצע קבלן על-פי חוזה שבו מפורטים תנאי העבודה, תנאי התשלום ומועד הסיום.</p> <p>שיעור השלמה - אחוז גמר העבודה הנמדד על-פי מדדים הנדסיים או על-פי היחס שבין ההוצאות בפועל להוצאות הכוללות הצפויות.</p> <p>עלויות טרום חוזה - עלויות שנשא בהם הקבלן בטרם זכה בחוזה.</p> <p>הפרשה להפסד חזוי – על-פי כלל השמרנות יירשם הפסד חזוי גם אם לא בוצע החוזה עד סופו.</p>
21	עקרונות חשבונאיים	<p>הנחות יסוד, עקרונות ואילוצים המגדירים את כללי הרישום והדיווח החשבונאי.</p> <p>ישות חשבונאית נפרדת: הפרדה בין הפעולות הכלכליות של העסק לבין הפעולות הכלכליות של הבעלים.</p> <p>מדידה בערכים כספיים: (מדידה אובייקטיבית) תרגום הפעולות הכלכליות למונחים כספיים.</p> <p>העסק החי - הנכסים ההתחייבויות נרשמים בהנחה שהעסק ימשיך לפעול שנים רבות, ללא הגבלת זמן.</p> <p>הקבלת ההוצאות להכנסות: לדוח רו"ה נוקפות ההוצאות שהביאו להכנסות השייכות לתקופת המדידה.</p> <p>התקופה החשבונאית - משך חיי העסק מחולק באופן מלאכותי לתקופות מדידה ודיווח. תקופת מדידה אחת נקראת "תקופה חשבונאית".</p> <p>הגילוי הנאות: על הרישום ועל הדיווח החשבונאי להיות ערוכים בצורה ברורה וחד משמעית ומובנת למשתמש בעל ידע סביר בתחום.</p> <p>העלות היסטורית - הפעולות הכלכליות נרשמות במחירי עלותן.</p> <p>עקביות - יש להקפיד על כללי רישום ומיון זהים של הנתונים, כדי לאפשר השוואה בין נתונים של שנים שונות. אם משנים את הגדרות המיון, יש לרשום על כך הערה בביאורים למאזן.</p> <p>שמרנות - יש לזקוף לדוח רו"ה הוצאות מיד עם היוודע שהן צפויות. לעומת זאת, ייזקפו לרווח רק הכנסות שיש ודאות בדבר מימושן.</p> <p>מהותיות - לפי כלל זה מותר לסטות מן הכללים הקובעים את דרך המיון וההצגה בדוחות הכספיים לגבי פעולות</p>

פירוש/ הסבר	המושג	
בסכומים שאינם מהותיים.		
תשלומים למחזיקי איגרות חוב, בשיעור שנתי קבוע לפי הערך הנקוב על האג"ח, תמורת השימוש בכספים.		22 ריבית על אג"ח
<p>מחיר השימוש בכסף לתקופת זמן מוגדרת</p> <p>ריבית נומינלית (חוזית) הריבית הנקובה בהלוואה או בפקדון.</p> <p>ריבית אפקטיבית (מתואמת) היחס שבין תוספת התשלום הכוללת לבין סכום הקרן</p> <p>ריבית ריאלית: ריבית נומינלית ביחס לעליית המדד באותה תקופה</p> <p>ריבית צמודה: שיעור הריבית הנומינלית צמוד למדד המחירים לצרכן או למט"ח שעליו הוסכמה ההצמדה</p>	interest	23 ריבית
<p>התארגנות של חבר בני אדם (2-20) המשקיעים יחד כסף, ידע, מוניטין, עבודה וכיוצא בזה לשם השגת רווחים.</p> <p>הסכם שותפות: חוזה המפרט את זכויות וחובות השותפים, לרבות אופן חלוקת הרווחים בין השותפים.</p> <p>שותף כללי - אחראי לכל חובות השותפות ללא הגבלה.</p> <p>שותף מוגבל - אחראי על חובות השותפות עד לגובה השקעתו בלבד. אסור לו לעבוד בשותפות ולהשתתף בניהולה או בקבלת החלטות בה.</p> <p>שותפות מוגבלת(בע"מ): שותפות שבה חייב להיות לפחות שותף אחד כללי שאחריותו אינה מוגבלת.</p>	Partnership	24 שותפות
פעילות חשבונאית בעסק שמנהל חשבונות חד-צדדית שמטרתה שיחזור נתונים חסרים בהתבסס על שיטת הרישום הדו-צדדי	Account recovery	25 שחזור חשבונות
מערכת נהלים והנחיות המחייבות את תהליך הניהול החשבונאי של הפעילות הכלכלית	ERP	26 תקינה חשבונאית

ביבליוגרפיה מומלצת

ספרים מומלצים ללומד

1. טל, ד'. **ניהול ספרי חשבון, סוג 3**, הוצאת אור-טל.
2. לוי, מ'. **ניהול ספרי חשבון, סוג 3**, הוצאת מירה לוי.
3. רטנר, י'. **ספר לימוד סוג 3**, הוצאת חשבונתון.

ספרים מומלצים למרצה

1. איזבצקי, ע' (2001). **חשבונאות פיננסית**, הוצאת בורסי.
2. בניסטי, ג' וזהבי, פ' (2005). **חשבונאות פיננסית – מדריך יישומי**, הוצאת לוגיק.
3. כללי חשבונאות ודיווח כספי, יוני 2005, לשכת רו"ח והמוסד לתקינה חשבונאית, הוצאת לשכת רואי חשבון בישראל.
4. סמט, י' (2000). **חשבונאות פיננסית**, הוצאת אחיאסף.

*פרסומים מקצועיים

1. אתר מס הכנסה באינטרנט (www.mof.gov.il)
2. חוק מס ערך מוסף, הוצאת רונן
3. פקודת מס הכנסה, הוצאת רונן
4. תקנות מס הכנסה, הוצאת רונן

*הפרסומים מתעדכנים מעת לעת.